

УКООПСІЛКА

**ПОЛТАВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ СПОЖИВЧОЇ
КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ**

**СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ:
УРОКИ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ РЕФОРМ І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**Матеріали
Міжнародної
науково-практичної
конференції**

20—21 листопада 2008 року

**ПОЛТАВА
РВВ
ПУСКУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКООПСПІЛКА
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ

**СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ
XXI СТОЛІТТЯ:
уроки трансформаційних реформ
і перспективи розвитку**

**Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції**

20-21 листопада 2008 року

**ПОЛТАВА
РВВ ПУСКУ
2008**

ББК 65.421.8
УДК 334.735
С73

Розповсюдження та тиражування
без офіційного дозволу ПУСКУ
заборонено

Редакційна колегія:

- Нестуля О.О.* – ректор Полтавського університету споживчої кооперації України, д.і.н., професор.
Артеменко В.М. – проректор з науково-педагогічної роботи Полтавського університету споживчої кооперації України, к.і.н., доцент.
Маркіна І.А. – проректор з наукової роботи Полтавського університету споживчої кооперації України, д.е.н., професор.
Аліман М.В. – професор Полтавського університету споживчої кооперації України, к.е.н.
Острияніна С.В. – начальник відділу планування та організації наукових досліджень Полтавського університету споживчої кооперації України.
Леус Л.В. – редактор редакційно-видавничого відділу Полтавського університету споживчої кооперації України.

С73 Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Споживча кооперація XXI століття: уроки трансформаційних реформ і перспективи розвитку» 20–21 листопада 2008 р. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 241 с.

ISBN 978-966-184-009-5

У матеріалах конференції розглядаються проблеми кооперативного руху в Україні, його важливого сектора – споживчої кооперації, її реформування та перспектив розвитку.

Збірник розраховано на наукових працівників, фахівців кооперативних організацій, викладачів і студентів навчальних закладів споживчої кооперації.

**ББК 65.421.8
УДК 334.735**

*Матеріали друкуються мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.*

ISBN 978-966-184-009-5

© Полтавський університет споживчої
кооперації України, 2008 р.

СЕКЦІЯ 1 Історія кооперативного руху в Україні

**ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ,
СПРЯМОВАНА НА СПІВПРАЦЮ**

*Нестуля О.О., професор,
Косаріна В.П., професор
ПУСКУ, м. Полтава*

Досягненню високої якості освітньої діяльності вищими навчальними закладами споживчої кооперації сприяє багаторічне співробітництво університету з коледжами і технікумами Укоопспілки. При університеті з червня 1995 р. успішно функціонує Полтавський навчальний комплекс Укоопспілки «Освіта», який забезпечив інтеграцію діяльності кооперативних вищих навчальних закладів України. Співпраця науково-педагогічних і педагогічних колективів університету та кооперативних технікумів і коледжів сприяла успішній реалізації засад багаторівневої вищої освіти, підготовці фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст і магістр. Університетом спільно з кооперативними вищими навчальними закладами розроблені та впроваджені в навчальний процес інтегровані навчальні плани.

У 1996 р. Полтавський навчальний комплекс Укоопспілки «Освіта» об'єднав 14 коледжів і технікумів споживчої кооперації Лівобережної України. Склад Комплексу постійно поповнювався асоційованими членами і нині нараховує 46 вищих навчальних закладів.

Одним з досягнень в роботі Полтавського навчального комплексу «Освіта» є співпраця ректорату і кафедр університету з цикловими комісіями і дирекціями вищих навчальних закладів споживчої кооперації, що увійшли до складу Комплексу. Коледжі та технікуми, завдячуючи ініціативі ректорату університету та підтримці Правління Центральної спілки споживчих товариств України, отримали можливість направляти своїх випускників, які мають кваліфікацію молодшого спеціаліста, на продовження навчання в університеті. Сьогодні в університеті за інтегрованими планами без відриву від виробництва навчається понад 80 % загального контингенту студентів-заочників.

Така співпраця дозволила активно залучати інтелектуальний потенціал університету до навчального процесу, розробляти навчально-методичне забезпечення, спільно вирішувати проблеми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями молодший спеціаліст і бакалавр.

ЗМІСТ

Секція 1. Історія кооперативного руху в Україні	3
<i>Нестуля О.О., Косаріна В.П.</i> Освітня діяльність вищих навчальних закладів споживчої кооперації України, спрямована на співпрацю.....	3
<i>Петренко С.М.</i> Культурно-просвітницька діяльність споживчих товариств (1929–1933 рр.).....	6
<i>Петренко С.М., Палівода Я.Ю.</i> Благодійна допомога споживчої кооперації голодуючим дітям (1932–1933 рр.).....	9
<i>Гладкий С.О.</i> Правовий статус споживчих кооперативів в Україні років непу.....	12
<i>Онїшко Т.В.</i> Зовнішньоекономічна діяльність споживчої кооперації України в період непу (1921–1928 рр.).....	15
<i>Аліман М.В.</i> Реформи у споживчій кооперації України та їх наслідки.....	17
<i>Мовчан М.М.</i> Аксиологічна сутність теорії кооперації як важливої складової філософії економіки М.І. Туган-Барановського у трансформаційних реформах сучасної України.....	20
<i>Скляр Г.П.</i> Кооперативна цивілізація та її розвиток в умовах глобалізації.....	22
<i>Супрун Н.А.</i> Формування засад корпоратизму у практиці становлення вітчизняної кооперації (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.).....	25
<i>Небрат В.В.</i> Український кооперативний рух другої половини ХІХ – початку ХХ ст. у контексті становлення фінансових інститутів ринкової економіки.....	27
<i>Маркова С.В., Лук'яненко Г.І.</i> Подільське село напередодні масової колективізації (30-х рр. ХХ ст.): особливості господарсько-фінансової діяльності споживчої кооперації.....	30
<i>Соколова А.М.</i> Еволюція термінології кооперації в історії кооперативного руху України.....	34
<i>Бондаренко В.М.</i> Зародження і розвиток кооперативного руху в Україні.....	36

<i>Яценко О.В.</i> З історії спілкового будівництва української кооперації на Поділлі в роки визвольних змагань українського народу (1917–1920 рр.).....	39
Секція 2. Економічні проблеми розвитку кооперативного руху ...41	
<i>Войнаш Л.Г., Лисенко М.О.</i> Управління знаннями як фактор розвитку споживчої кооперації України.....	41
<i>Маркіна І.А., Рибалко-Рак Л.А.</i> Аналіз номенклатури справ при формуванні системи управління якістю у галузі торгівлі споживчої кооперації.....	44
<i>Боїн В.О.</i> Теоретичні аспекти підвищення конкурентоспроможності підприємств споживчої кооперації.....	47
<i>Перхун В.Г.</i> Роль споживчої кооперації у вирішенні соціально-економічних проблем сучасного села.....	50
<i>Верига Ю.А., Подольська В.О.</i> Звітність підприємства в управлінні товарними запасами.....	53
<i>Тягунова Н.М.</i> Підвищення конкурентоспроможності торговельних підприємств споживчої кооперації як чинник прискорення євроінтеграції.....	55
<i>Балабан П.Ю., Балабан М.П., Мащенко В.П.</i> Сучасні проблеми та тенденції розвитку кооперативної оптової торгівлі в економіці ринкового типу.....	57
<i>Мельник С.І.</i> Облік в управлінні діяльністю суб'єктів господарювання споживчої кооперації.....	59
<i>Шимановська-Діанич Л.М., Власенко В.А.</i> Перспективи розвитку споживчої кооперації в умовах євроінтеграційних процесів.....	62
<i>Мащенко В.П.</i> Активізація підприємницької діяльності у споживчій кооперації Чернігівської області: проблеми та шляхи їх розв'язання.....	65
<i>Кушнір Л.Л., Кушнір Л.М.</i> Кооперація як інститут соціального партнерства і захисту населення.....	68
<i>Бондар Т.П., Ковальчук І.М.</i> Роль кредитних спілок у вирішенні проблеми ліквідності на фінансовому ринку.....	71
<i>Івченко Є.І.</i> Споживча кооперація України: економічні проблеми і пріоритетні напрями їх розв'язання.....	72

<i>Тарасюк М.В.</i> Контролінг в управлінні торговельними мережами: сутність та місія.....	75
<i>Нурғалиева Р.Н.</i> Потребительская кооперация Казахстана и налоги.....	78
<i>Семів С.Р.</i> Фактори розвитку інфраструктури ЗЕД споживчої кооперації України.....	
<i>Куценко А.В.</i> Проблеми функціонування організаційно-економічного механізму управління ефективністю діяльності підприємств роздрібною торгівлю полтавської облспоживспілки.....	83
<i>Сидоренко-Мельник Г.М.</i> Проблеми удосконалення методичних засад фінансової діагностики діяльності господарюючих суб'єктів споживчої кооперації.....	86
<i>Лісіца В.В.</i> Роль культури організації в підвищенні конкурентоспроможності підприємств споживчої кооперації.....	87
<i>Міщук І.П.</i> Організація логістики у підприємствах торгівлі споживчої кооперації.....	90
<i>Мединська Т.В.</i> Податкове стимулювання інноваційної діяльності.....	93
<i>Костишина Т.А.</i> Удосконалення оплати праці як складова розвитку соціального партнерства споживчої кооперації у ХХІ столітті.....	95
<i>Беллева О.В.</i> Государственное регулирование инновационных процессов в пищевой промышленности.....	
<i>Карпенко О.В., Хоменко Н.В.</i> Управлінський облік товарних запасів як інструмент для здійснення трансформаційних реформ у споживчій кооперації.....	101
<i>Юрко І.В.</i> Місце бізнес-планів у системі споживчої кооперації.....	104
<i>Лугівська О.П., Бриж С.В.</i> Пріоритети розвитку кооперативного сектора економіки в Україні.....	107
<i>Фірсова Н.В.</i> Шляхи вдосконалення внутрішньовідомчого контролю торговельних підприємств споживчої кооперації.....	110
<i>Шкарупа В.Г., Басараб М.О.</i> Проблеми розвитку закладів ресторанного господарства споживчої кооперації.....	112
<i>Кауіова Н.Л.</i> Тенденции развития розничной потребительской кооперации республики Беларусь.....	115

<i>Лугівська О.П., Кулявець Н.О.</i> Особливості оптимізації грошових потоків підприємств споживчої кооперації України.....	118
<i>Парфьонова Т.О.</i> Моделювання та оптимізація витрат транспортних кооперативів.....	121
<i>Орленко О.В.</i> Основні причини глобальної продовольчої кризи та її наслідки для споживчого ринку України.....	122
<i>Олексійчук Ю.Ф., Ємець Є.М.</i> Прямий комбінаторний метод.....	125
<i>Авраменко М.С.</i> Підходи до формування кадрового потенціалу системи споживчої кооперації України.....	127
<i>Тереховська В.І.</i> Споживча кооперація України та її економічна безпека.....	130
<i>Кашпрук Ю.А.</i> Управління комерційною діяльністю споживчої кооперації.....	132
<i>Ємець Є.М., Ольховський Д.М.</i> Розв'язання економічних задач сучасними методами оптимізації.....	135
<i>Шкарупа В.Г., Бабич Л.М.</i> Перспективи впровадження логістичних систем управління в закладах ресторанного господарства споживчої кооперації.....	137
<i>Степанова Л.В.</i> Розвиток трудового потенціалу роздрібною торгівлі споживчої кооперації в контексті соціального партнерства.....	139
<i>Барибіна Я.О.</i> Пайовий потенціал у формуванні конкурентоспроможності підприємств споживчої кооперації України.....	141
<i>Меншикова Ю.М.</i> Проблеми розвитку підприємств споживчої кооперації в ринкових умовах.....	143
<i>Дуляба Н.І.</i> Проблеми інформаційного забезпечення планування діяльності кооперативних підприємств.....	146
<i>Лісна І.В.</i> Вищі навчальні заклади споживчої кооперації України в соціально-економічному розвитку суспільства: управлінський аспект.....	150
<i>Сененко І.А.</i> Інформаційне забезпечення як основна складова ефективного механізму управління.....	152
<i>Радчук А.А.</i> Сучасні економічні проблеми розвитку кооперативних підприємств ресторанного господарства Рівненської області.....	156

<i>Мартосенко М.Г.</i> Відродження кооперації України через поновлення господарств лляної галузі.....	159
<i>Зінченко О.М.</i> Аспекти розвитку сільської роздрібно торгівлі споживчої кооперації Полтавської області	162
<i>Герасименко В.С.</i> Кластери і система споживчої кооперації	164
Секція 3. Кооперативні відносини – основа соціального партнерства	166
<i>Балабан П.Ю., Курлейко Б.А.</i> Законодавче регулювання господарської діяльності кооперативних ринків	166
<i>Стрельніков В.Ю.</i> Кооперативні відносини – основа інтенсивного навчання	169
<i>Артеменко І.А.</i> Національні кредитні кооперативи: феномен чи еміграційний рудимент?.....	172
<i>Маца К.А.</i> Кооперативность как естественный принцип организации систем.....	174
<i>Передріско В.О.</i> Кооперативні норми, їх особливості та взаємодія з національним правом.....	178
<i>Чижевська М.Б.</i> Формальний інститут кредитної кооперації	179
<i>Карпенко Н.В.</i> Феномен споживчої кооперації України як соціальної системи	182
<i>Гончаренко Н.І.</i> Роль кооперативних організацій у формуванні громадянського суспільства в Україні.....	185
<i>Слободенюк С.Н.</i> Роль виховного фактору в формуванні партнерських відносин в учнівських кооперативах (з досвіду створення учнівського кооперативу в білгород-дністровському кооперативному технікумі).....	187
<i>Григорьєва С.В.</i> Споживча кооперація як засіб вирішення соціально-економічних проблем суспільства.....	189
<i>Лебедик Л.В.</i> Індивідуально-кооперативна технологія навчання у підготовці магістрів економіки	192
<i>Гришко С.М.</i> Вплив сфери побутових послуг на ефективність функціонування економіки споживчої кооперації України.....	195

Секція 4. Інтеграція виробничої, споживчої та кредитної кооперації України: історія та сучасність	196
<i>Шевченко А.Ф., Рудич Л.В.</i> Сила кооперації – у співпраці різних її форм	196
<i>Брітченко І.Г., Момот О.М.</i> Перспективи розвитку інтеграції кредитної кооперації та кооперативних банків.....	198
<i>Ковальчук І.М.</i> Щодо необхідності розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в аграрному секторі.....	202
<i>Івченко Є.І., Куценко В.А.</i> Пріоритети розвитку підприємств споживчої кооперації: впровадження інформаційно-комунікаційних технологій.....	204
<i>Похидлюк В.В.</i> Деформація економічних відносин споживчої кооперації в умовах трансформації форми влади.....	206
<i>Паптелеймоненко А.О.</i> Неприбуткова природа як головна особливість кооперативних організацій	211
<i>Дуда С.Т., Ільчук О.О.</i> Інноваційні підходи до формування та розвитку економічного потенціалу торговельних підприємств споживчої кооперації України.....	214
<i>Шелест С.О.</i> Ключові орієнтири трансформації національної системи підготовки спеціалістів для споживчої кооперації України.....	216
<i>Лозова О.В.</i> Роль та місце споживчої кооперації у сучасній економіці України	218
<i>Лулак Р.Л., Качмарик І.Я.</i> Економічний механізм забезпечення конкурентоспроможності торговельного підприємства системи споживчої кооперації.....	219
<i>Максюта В.В.</i> Ефективність мотивації праці у кредитних спілках.....	222
<i>Гвоздик Н.М.</i> Роль споживчої кооперації у відродженні українського села через призму концепції людського капіталу.....	225
<i>Бенях В.В.</i> Особливості фінансово-господарського механізму кредитних спілок.....	228
<i>Лазарева М.В.</i> Экономические аспекты деятельности современной потребительской кооперации Крыма.....	231

Математична модель цієї задачі має вигляд:

$$\sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^n c_{ij} \cdot x_{ij} \rightarrow \min, \quad (1)$$

$$\sum_{i=1}^m x_{ij} \geq b_j, \quad j = 1, 2, \dots, n. \quad (2)$$

$$\sum_{j=1}^n x_{ij} \leq a_i, \quad i = 1, 2, \dots, m. \quad (3)$$

$$x_{ij} \geq 0. \quad (4)$$

$$x = (x_{11}, x_{12}, \dots, x_{1n}, \dots, x_{m1}, \dots, x_{mn}) \in E(G), \quad (5)$$

де x_{ij} – кількість продукту, що перевозиться від i -го виробника j -му споживачу, $E(G)$ – мультимножина переставлення місткостей, тобто $G = \{g_1, \dots, g_k\}$.

Е доповіді пропонується новий наближений метод її розв'язування, який використовує наступну доведену теорему.

Теорема. За умови $\sum_{i=1}^m a_i = \sum_{j=1}^n b_j$ для того, щоб задача (1)–(5) мала розв'язок необхідно, щоб елементи в G задовольняли умову

$$\sum_{i=1}^k g_i = \sum_{i=1}^m a_i = \sum_{j=1}^n b_j.$$

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ГЛОБАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ КРИЗИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ СПОЖИВЧОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Орленко О.В., ст. викладач
МУБіП, м. Херсон

Глобальна продовольча криза збіглася в часі зі світовими енергетичними та фінансовими кризами. Синхронність глобальних криз у ключових, стратегічних галузях економіки створює небезпечні сцена-

рії розвитку світу. На глобальному рівні не запропоновано чіткої, структурованої та аргументованої стратегії послаблення, вирішення світової продовольчої кризи.

Серед основних причин глобальної продовольчої кризи експерти називають зростання цін на енергоносії, чисельне зростання середнього класу в Китаї та Індії, нарощування виробництва біоетанолу з кукурудзи, виробництва інших видів біопалива, глобальне потепління. Виробництво біопалива займає посівні площі, які необхідно використовувати під продовольчі зернові культури, а підвищення рівня життя в Китаї та Індії обумовлює зростання попиту на м'ясну продукцію, що, в свою чергу, призводить до зростання попиту на фуражне зерно. Таким чином, ціни на продовольче зерно на ринках найбідніших країн невпинно зростають.

За останні роки на 25 % зросли витрати країн, що розвиваються, на імпорт продовольства. Середня ціна на пшеницю на світовому ринку досягла найвищої позначки за останні 28 років. Все це примножує глобальні економічні й соціальні проблеми. Експерти Світового Банку попереджають, що через продовольчу кризу щонайменш 33 країнам у світі загрожують соціальні кризи й неспокій.

Серед можливих методів боротьби з кризою – збільшення міжнародної фінансової та продовольчої допомоги найбіднішим країнам, жорсткий контроль над цінами на державному рівні, субсидювання цін на споживчі товари, цільову допомогу найбіднішим верствам населення, ревізію політики щодо виробництва та застосування біопалива, використання якого не завжди призводить до суттєвого зменшення викидів газів, що спричинюють парниковий ефект.

Дефіцит і стрімке подорожчання продовольства становлять для країни більшу загрозу для економічної та політичної стабільності, ніж сум'яття на ринках капіталу.

У середньостроковій перспективі, як вважають експерти, Земля спроможна подвоїти виробництво харчів, аби до 2050 р. нагодувати дев'ять мільярдів свого населення. І серед тих країн, що мають значні резерви підвищення продуктивності землеробства і тваринництва, найбільшою і найперспективнішою є Україна.

Проблема продовольчої безпеки земної кулі сьогодні, в першу чергу, залежить від України. Адже на території України зосереджено 30 % усіх чорноземів.

Свого часу Японія використала інтелектуальний потенціал, куплений в усьому світі, і після Другої світової війни зробила потужний стрибок у майбутнє, забезпечивши своїх громадян одним з найвищих рівнів споживання. Сполучені Штати Америки використовують війну, як розвиток. Китай свою ставку зробив на західні технології і дешева робочу силу. Росія використовує свій енергетичний потенціал.

Унікальне географічне розташування України і наявність 30 % світових запасів чорноземів надають конкурентну перевагу – можливість монополізувати ринок зернових. Задля досягнення цієї мети необхідно чітко розставити пріоритети, створити цілісну державну програму, що змінить ставлення до села. За свідченням фахівців, на мапі України присутні понад 300 вимерлих сіл. Потрібні реальні соціальні програми, в першу чергу – зі стимулювання молодих спеціалістів. Треба вести мову про повернення пошани до статусу працівника на землі, про створення тут інфраструктури, про фермерів і колективні господарства, про створення принципово нової моделі відносин дрібного сільгоспвиробника та ринку. Кожна країна створює свій, унікальний, спосіб господарювання.

В Україні необхідно створити Зернову біржу (на зразок Організації країн-експортерів нафти – ОПЕК) або Організацію країн-експортерів зерна (*Organization of Cereals Exporting Countries*), залучивши до неї провідних світових виробників. Аграрно-зернова політика відкриває перспективи для аграріїв, забезпечує конкурентоспроможність сільгоспвиробництва, стимулює підвищення якості, забезпечує відповідність продукції сільського господарства міжнародним екологічним стандартам. Потрібно ставити питання про відповідну логістику, транспортну інфраструктуру.

При цьому відмова від виробництва генотифікованих продуктів, або введення певних обмежень надало б значних переваг українському сільському господарству.

Найнагальнішою потребою сьогодення є створення ефективної національної програми з оцінки і управління вартістю національним багатством України. Потребує вдосконалення система стягування платні за користування і землею, і водою. Необхідно створити ефективну систему запобігання вирубці лісів і наміванню берегів у руслах річок. Поряд з кадастровою вартістю на землю – ввести належну ставку платні за деревину, диференційовану по регіонах, породах, віддаленості, товарності тощо.

Ще одним стратегічним ресурсом стає питна вода. Потрібен принципово інший підхід до оподаткування використання питної води в промислових і комерційних цілях. Слід зробити жорсткішими санкції за забруднення води, ґрунту, повітря.

За прогнозами експертів, ціни на основні продукти харчування зростатимуть як мінімум до 2010 р. Це сприятлива ситуація для українських аграріїв. Вони могли б допомогти подолати продовольчу кризу у світі та зробити свій внесок у збалансування світової економіки. Для цього Україні треба виробити стратегію економічного розвитку, в тому числі розвитку аграрного сектора та покращення інвестиційного клімату.

ПРЯМИЙ КОМБІНАТОРНИЙ МЕТОД

*Олексійчук Ю.Ф., аспірант,
Ємець Є.М., доцент
ПУСКУ, м. Полтава*

При вирішенні багатьох економічних задач за допомогою математичного моделювання виникають задачі лінійного програмування з комбінаторними обмеженнями на змінні. При великих розмірностях, які можуть виникати у практичних задачах, прості алгоритми їх розв'язування, такі як метод повного перебору, стають неефективними. Одним із перспективних напрямів знаходження алгоритмів для розв'язання таких задач є методи відсікання.

Прямий комбінаторний метод дозволяє розв'язувати задачі лінійного програмування з комбінаторними або цілочисловими обмеженнями на всі змінні. Незважаючи на повільність, цей метод може бути ефективним для багатьох практичних задач, оскільки працює для довільних комбінаторних множин.

Отже, розглянемо задачу: максимізувати

$$z = a_{00} - a_{01}x_1 - a_{02}x_2 - \dots - a_{0m}x_m$$

при обмеженнях

$$a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + \dots + a_{1m}x_m \leq a_{10};$$

$$a_{21}x_1 + a_{22}x_2 + \dots + a_{2m}x_m \leq a_{20};$$

...

$$a_{n1}x_1 + a_{n2}x_2 + \dots + a_{nm}x_m \leq a_{n0},$$

де $x_i \geq 0$, $i = 1..m$; $x_j \in Z$, $j = 1..l$, $x_k \in C \cup \{0\}$, $k = 1..m$, $l \leq m$, C – деяка комбінаторна множина.

Побудувавши симплекс-таблицю, оптимальний розв'язок знаходиться за таким алгоритмом/

Крок 0. До симплекс-таблиці приєднується рядок, що виражає верхню границю небазисних змінних:

$$x_L + \sum_{j \in J} x_j = a_{L0},$$

де J – множина небазисних змінних, a_{L0} вибирається таким чином, щоб $x_L > 0$ для довільного розв'язку, що задовольняє іншим обмеженням.